

Міністерство культури та інформаційної політики України
КЗВО «Дніпровська академія музики» ДОР»

РОБОЧА ПРОГРАМА
ВИБІРКОВОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ДИРИГУВАННЯ»
кафедра народних інструментів

Рівень вищої освіти – другий

Ступінь вищої освіти – Магістр

Галузь знань – 02 «Культура і мистецтво»

Спеціальність – 025 «Музичне мистецтво»

Освітньо-наукова програма – «Музичне мистецтво»

Д н і п р о
2 0 2 4

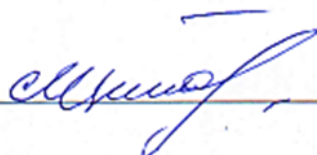
Розробники:

Башмакова Н.В.. кандидат мистецтвознавства, доцент, зав. кафедри народних інструментів

Овчаров В.С. доцент кафедри народних інструментів

Робоча програма вибіркової навчальної дисципліни «Диригування» відповідає стандарту другого рівня вищої освіти (ступінь «магістр») галузі знань 02 «Культура і мистецтво», спеціальності 025 «Музичне мистецтво», освітньо-науковій програмі «Музичне мистецтво» 2024 року, навчальним планам підготовки здобувачів освітнього ступеня «магістр» 2024 / 2025 навчального року, методичним рекомендаціям Міністерства освіти і науки України (лист 1/9-434 від 09.07.2018 року «Щодо рекомендацій з навчально-методичного забезпечення»).

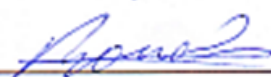
Гарант ОНП

Світлана ЩИТОВА

Робочу програму вибіркової навчальної дисципліни «Диригування» другого рівня вищої освіти (освітній ступінь «магістр») галузі знань 02 «Культура і мистецтво», спеціальності 025 «Музичне мистецтво» затверджено та введено в дію рішенням науково-методичної ради КЗВО «Дніпровська академія музики» ДОР» (протокол № 6 від «26» червня 2024 року).

Голова ради

Дмитро ВОЛОВИК

Робочу програму вибіркової навчальної дисципліни «Диригування» другого рівня вищої освіти (освітній ступінь «магістр») галузі знань 02 «Культура і мистецтво», спеціальності 025 «Музичне мистецтво» розглянуто і схвалено на засіданні кафедри народних інструментів КЗВО «Дніпровська академія музики» ДОР» (протокол № 6 від «26» червня 2024 року).

Завідувач кафедри

Наталія БАШМАКОВА

1. Опис навчальної дисципліни

Кількість кредитів – 7	Галузь знань – 02 «Культура і мистецтво»	Вибіркова
Загальна кількість годин – 210	Спеціальність – 025 «Музичне мистецтво»	Рік підготовки – 1-й, 2-й
Тижневих годин: аудиторних – 2 самостійної роботи – 2	Освітньо-наукова програма – «Музичне мистецтво»	Семестри –1-й – 3-й
Співвідношення кількості аудиторних занять до самостійної роботи – 1/1	Рівень вищої освіти – другий	Індивідуальні заняття – 110 годин
Вид контролю – екзамен	Ступінь вищої освіти – «магістр»	Самостійна робота – 100 годин

Предмет «Диригування та інструментування» відіграє важливу роль в контексті формування комплексу виконавської майстерності при вивченні навчальних дисциплін циклу професійної та практичної підготовки здобувачами вищої освіти ступеню «Магістр». Програму укладено відповідно до завдань, які висуваються сучасним етапом розвитку вищої мистецької освіти в Україні. Відповідно до навчального плану, предмет «Диригування та інструментування» вивчається здобувачами протягом перших трьох семестрів.

Дисципліна «Диригування та інструментування» має практичну спрямованість. Отриманий комплекс вмінь використовуються у диригентській практиці та організаційній діяльності здобувачів. Вивченню музичного матеріалу в більшості випадків передують процес його інструментування для оркестру народних інструментів, або капели бандуристів. Також при формуванні навчального репертуару приділяється увага симфонічній та хоровій музиці.

2. Мета, завдання, компетентності та програмні результати навчання

2.1. Мета – виховання всебічно розвинутого музиканта диригента, здатного на високому професійному рівні вести активну творчу діяльність з оркестром народних інструментів / капелюю бандуристів.

2.2. Завдання:

- ✓ вдосконалення мануальної диригентської техніки ;

- ✓ розвиток самостійної роботи над музичним твором в процесі його диригентської інтерпретації;
- ✓ розвиток оркестрового слуху і здібності до контролю звучання оркестру / капели бандуристів в процесі диригування;
- ✓ формування творчих артистичних диригентсько-вольових якостей;
- ✓ опрацювання (інструментування та виконання) різножанрового та різностильового навчального репертуару.

2.3. Компетентності:

Інтегральна компетентність (ІК)

Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі музичної професійної діяльності та здійснення інновацій в теорії, історії музики, у педагогіці.

Загальні:

ЗК 2 Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 3 Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

ЗК 6 Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК 7 Здатність до міжособистісної взаємодії.

ЗК 8 Здатність працювати в міжнародному контексті.

Спеціальні (фахові):

ФК 3 Здатність розробляти і реалізовувати творчі проекти по створенню / інтерпретації / аранжуванню та перекладу музики/ звукорежисерської практики обробки звуку.

ФК 6 Здатність викладати спеціальні дисципліни в закладах освіти з урахуванням цілей навчання, вікових та індивідуальних особливостей здобувачів освіти.

ФК 7 Здатність аналізувати виконання музичних творів або оперних спектаклів, здійснювати порівняльний аналіз різних виконавських інтерпретацій, у тому числі з використанням можливостей радіо, телебачення, Інтернету.

ФК 9 Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність в закладах вищої освіти.

2.4. Програмні результати навчання:

ПРН 2 Володіти навичками ансамблевого музикування в групах різних складів у концертно-виконавському та репетиційному процесах.

ПРН 3 Визначати стильові і жанрові ознаки музичного твору та самостійно знаходити переконливі шляхи втілення музичного образу у виконавстві.

ПРН 6 Володіти музично-аналітичними навичками жанрово-стильової та образно-емоційної атрибуції музичного твору при створенні виконавських, музикознавчих та педагогічних інтерпретацій.

ПРН 7 Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно- категоріальним апаратом.

3. Програма навчальної дисципліни

Репертуарний список з дисципліни «Диригування та інструментування» розроблено відповідно до сучасного професійно-виконавського рівня диригентів оркестрів народних інструментів та капел бандуристів. З метою опанування та вдосконалення основ мистецтва акомпанементу рекомендується включати до репертуару твори для солістів з оркестром.

Орієнтовний репертуарний список (Симфонічний оркестр)

- Барток Б. Концерт для оркестру, Музика для струнних, ударних і челести, Дивертисмент для струнного оркестру.
- Бах І.С. Бранденбурзькі концерти, Увертюри-сюїти, Симфонія, Інструментальні концерти (для скрипки, для клавесину, потрійний концерт).
- Берліоз Г. частини з «Фантастичної симфонії», увертюра «Римський карнавал», Ракоці-марш.
- Бетховен Л.В. симфонії I-X – частини, Увертюри «Егмонт», «Коріолан», «Леонора» № 3, Німецькі танці, частини з сонат для ф_но, інструментальні концерти.
- Бізе Ж. Увертюра, сцени, арії, дуети з оп. «Кармен», дві сюїти з «Арлезіанки», симфонії.
- Бортнянський Д. Концертна симфонія B-dur
- Брамс Й. Симфонії I-IV – частини, Дві серенади для великого симфонічного оркестру, Угорські танці, Увертюри «Академічна», «Трагічна», Вальси (1, 2, 4, 5, 6, 8, 9, 11) в перекладі для оркестру.
- Бріттен Б «Проста симфонія», Симфоніета для камерного оркестру.
- Брукнер А. Симфонії I-IX, частини.
- Вагнер Р. Увертюри та оркестрові фрагменти з опер «Лоенгрін», «Тангейзер», «Трістан і Ізольда», «Нюрнберзькі мейстерзінгери».
- Вебер К.М. Увертюри до опер «Оберон», «Вільний мисливець», «Евріанта», «Запрошення до танцю», інструментальні концерти (для ф-но, кларнета, фагота та інш.)
- Верді Д. Вступ до опери «Травіата», увертюри до опер «Сицилійська вечерня», «Сила долі», «Набуко», «Ернані», сцени та арії з опер «Ріголетто», «Дон Карлос», «Отелло».

- Вериківський М. Симфонічні варіації, «Веснянки», «Закарпатська рапсодія», арії з опери «Наймичка».
- Вівальді А. «Пори року», Симфонії, Інструментальні концерти.
- Гайдн Й. Симфонії № 45 (fis-moll), № 73 (D-dur), № 82 (G-dur), № 83 (g-moll), № 92 (G-dur), № 94 (з ударами литавр), № 100 (G-dur) – «Військова», № 101 (A-dur) «Годинник», № 103 (з тремоло литавр), частини з сонат для ф-но, інструментальні концерти.
- Гершвін Д. Фрагменти з опери «Поргі та Бесс», «Рапсодія у блакитних тонах», симфонічна поема «Американець у Парижі».
- Гріг Е. Симфонія c-moll, Частини з I-ї та II-ї сюїт «Пер Гюнт», Симфонічні танці на норвезькі теми, Симфонічна поема «З часів Хольберга».
- Гулак-Артемівський С. Вступ та сцени з опери «Запорожець за Дунаєм».
- Ш. Гуно Сцени і танці з опер «Фауст», «Ромео і Джульєтта», «Скерцо», частини з симфоній D-dur та Es-dur.
- Данькевич К. фрагменти з опери «Богдан Хмельницький» і балету «Лілея».
- Дворжак А. «Слов'янські танці», Симфонії I-V – частини, «Празькі вальси».
- Дебюссі К. Ноктюрни: «Облака», «Свята», «Бузок».
- Доніцетті Г. фрагменти з опер «Лючія де Ламермур», «Любовний напій».
- Дичко Л. Симфонічна поема «Ранок стрілецької страти», «Енгармонійна», вокальні цикли.
- Дюка П. Симфонічне скерцо – «Учень чародія».
- Кос-Анатольський А. романси, пісні, хори.
- Косенко В. Героїчна увертюра, прелюди, 11 гавотів.
- Легар Ф. Сцени з оперет «Царевич», «Весела вдова», «Країна вуличок».
- Леонкавалло Р. сцени з опери «Паяци».
- Леонтович М. «Льодолам», «Літні тони», обробки нар. пісень «За городом качки пливуть», «Над річкою, бережком», «Козака несуть», «Щедрик», «Дударик».
- Ліст Ф. Симфонічні поеми: «Прелюди», «Мазепа», «Угорщина», «Гамлет», «Угорські рапсодії», 2 епізоди з «Фауста».
- Лисенко М. Увертюра до опер «Наталка Полтавка», «Тарас Бульба» та сцени і арії, кантата «Радуйся, ниво неполітая», 2 рапсодії на українські теми, Українська рапсодія, обробки народних пісень.
- Людкевич С. Кантата «Кавказ», фрагменти з опери «Довбуш», «Симфонієтта», «Галицька рапсодія».
- Лютославський В. Симфонія – частини, 10 польських танців для камерного оркестру.
- Лятошинський Б. Симфонії № 1-5 – частини, Симфонічні поеми «Гражина», «На берегах Вісли», сюїти з музики до к-фільму «Тарас Шевченко», музика до трагедії «Ромео і Джульєтта», «Слов'янська увертюра», хори.
- Майборода Г. «Гуцульська рапсодія», Симфонічна поема «Лілея», Симфонії № 1-3 частини, романси, пісні, хори.
- Малер Г. Симфонії № 1-9 – частини, «Пісня про землю».
- Масканьї П. Сцени з опери «Сільська честь».

- Мендельсон Ф. Симфонії: c-moll, d-moll, A-dur, Увертюри: «Сон у літню ніч», «Гібриди», «Рюї Блаз», «Рондо-капрічіозо» для скрипки з оркестром.
- Монюшко С. Увертюра до оп. «Галька».
- Моцарт В. Симфонії №№ 35, 36, 38, 39, 40, 41, Увертюри до опер: «Милосердя Тита», «Весілля Фігаро», «Всі вони такі», «Дон Жуан», «Викрадення з сералю», «Директор театру», «Чарівна флейта», «Маленька нічна серенада», «Дивертисменти для оркестру D-dur, B-dur, F-dur», інструментальні концерти, частини з сонат для ф-но, «Реквієм».
- Ніщинський П. «Вечорниці» - вступ та хор «Закувала та сива зозуля».
- Онеггер А. – Симфонія «Пасифік 231» - частини.
- Орф К. Сценічна кантата «Карміна Бурана» - частини.
- Пуччіні Д. оркестрові фрагменти, арії, дуети з опер «Богема», «Мадам Батерфляй».
- Равель М. Дві оркестрові сюїти «Дафніс і Хлоя», симфонічна поема «Вальс», «Болеро», Іспанська рапсодія.
- Ревуцький Л. Кантата «Хустина», 2-га симфонія – частини, фортепіанні п'єси, хори, обробки народних пісень.
- Респігі О. «Ноктюрн», «Пінії Рима», «Фонтани» - симфонічні поеми.
- Россіні Д. Увертюри до опер: «Севільський цирульник», «Сорока-зłodійка», «Семіраміда», «Вільгельм Телль», «Сеньйор Брус-кіно», «Шовкові сходи»; симфонія D-dur, серенада; інструментальні концерти.
- Сен-Санс К. Арії та сцени з опери «Самсон і Даліла»; «Карнавал тварин» для інструментального ансамблю; сюїта для оркестру.
- Сібеліус Я. Симфонії № 1-7 – частини; симфонічна легенда «Фінляндія»; Сумний вальс; сюїта «Пеліас і Мелізанда».
- Сметана Б. Увертюра до опери «Продана наречена», Триумфальна симфонія; 6 симфонічних поем «Моя Батьківщина»; польки.
- Сокальський П. Увертюра до опери «Облога Дубно»; Слов'янський марш для ф-но.
- Стеценко К. Хор «Сон»; обробки народних пісень: «Чуєш, брате мій», «Плавай, плавай, лебедонько», «Вечірня пісня», кантата «Шевченкові».
- Станкович Є. – Симфоніета; Симфонія № 3; фрагменти з фольк-опери «Цвіт папороті».
- Франк С. Симфонія d-moll – частини.
- Шопен Ф. Вальси, мазурки, полонези для ф-но.
- Штогаренко А. Сюїта «Пам'яті Лесі Українки», симфонія-кантата «Україно моя», Сюїта для ф-но «Образи».
- Штраус Й. Увертюри до оперет «Летюча миша», «Циганський барон», «Ніч у Венеції», вальси, польки.
- Штраус Р. Симфонічні поеми «Дон Жуан», «Тіль Уленшпігель», «Дон Кіхот», симфонія «Домашня».
- Шуберт Ф. Симфонії № 1 – D-dur, № 2 – B-dur, № 3 – D-dur, № 4 – «Трагічна», № 5 – B-dur, № 6 – C-dur, № 7 – C-dur, № 8 h-moll; частини з сонат для ф-но; вальси, серенади.

- Шуман Р.- Симфонії № 1-4 – частини; 12 симфонічних етюдів; частини з сонат для ф-но; фантастичні п'єси для ф-но.
- Ельгар Е. «Енігма-варіації», «Елегія», «Серенада» для струнного оркестру.
- Енеску Д.– 2 румунські рапсодії; камерна симфонія.

Орієнтовний репертуарний список (Оркестр народних інструментів)

- Й. Штраус. «Марш Радецького»
- Г. Диніку. «Хора-стаккато»
- В. Попадюк. «Фантазія для сопілки з ансамблем»
- В. Попадюк. «Фантазія на народні теми»
- В. Попадюк. «Концертна полька»
- В. Попадюк. «Українські жартівливі наспіви»
- П. Терпелюк. «Гуцульська фантазія»
- А. Вівальді. Концерт для лютні з камерним оркестром
- А. Вівальді. Концерт для мандоліни з оркестром
- А. Паскуллі «Бджілка»
- А. П'яццолла. Медітанго
- А. П'яццолла «Фраканана»
- В. Зубицький. Карпатська сюїта
- В. Зубицький. «Росініана»
- В. Івко. Варіації на лемківську тему
- В. Івко. Епіграф і тарантела для домри з оркестром
- В. Дмитренко. Імпровізація та танок
- А. Гайденко. «Вечір в горах»,
- А. Гайденко. «Вербунк»
- В. Подгорний. «Ой, чий то кінь стоїть»,
- В. Подгорний. Циганська фантазія
- В. Подгорний. Концерт для домри з оркестром
- Б. Міхеєв. «Тараторка», «Ліричний вальс»
- В. Івко - Б. Міхеєв «Коло»
- П. Сказків «Літо» для цимбалів з оркестром
- В. Власов. «Шаги»,
- В. Власов. Бассо-остінато,
- В. Власов. «Свято на Молдаванці» для акордеону з оркестром
- В. Власов. «Листок з альбому»
- В. Власов. Джаз-концертино для баяну з оркестром
- М. Стецюн. Концерт для гітари з оркестром «Іспанський» у двох частинах;
- М. Стецюн. Болеро
- М. Стецюн. Рапсодія для цимбалів з оркестром
- В. Самолюк. Симфонічна поема «Лучафер» за мотивами Міхая Емінеску для бандури з оркестром
- Й. Гумель Концерт для мандоліни з оркестром
- Б. Севастьянов «Ранковий дощ»

Орієнтовний репертуарний список (Капела бандуристів)

- В. Мартинюк. Кантата на тексти козацьких пісень Дніпропетровщини «Ішов козак долиною» для солістів, ударних, фортепіано та капели бандуристів у 6 частинах
- В. Мартинюк. «Інтермецо на теми українських народних пісень» (для ансамблю бандуристів та камерного оркестру)
- В. Мартинюк. «Відчуття весни» – музичні акварелі, за мотивами поезії Т. Шевченка
- В. Мартинюк. Цикл музичних картин «Рідно місто моє»: «Юність Дніпра» і «Дніпрові чайки» для флейти, арфи, ударних інструментів та ансамблю бандуристів
- муз. В. Мартинюк. Хоровий цикл «Пори року» у 4-х частинах (сл. Л. Костенко, П. Воронька, В. Бондаренка, А. Загрудного)
- М. Леонтович. Хорова сцена з опери «На русалчин Великдень» (для ансамблю бандуристів та оркестру народних інструментів)
- А. П'яццолла. «Ave Maria» (для сопрано, ансамблю бандуристів та камерного оркестру)
- Муз. О. Білаша, сл. М. Ткача «Мамина сльоза» (для баритону, ансамблю бандуристів та оркестру народних інструментів)
- Муз. М. Жербіна, сл. П.Б. Шеллі «Пливе моя душа» для сопрано, ансамблю бандуристів та оркестру народних інструментів)
- муз. К. Стеценка, сл. Т. Шевченка «Плавай, плавай, лебедонько» для сопрано та ансамблю бандуристів
- муз. О. Герасименко, сл. М. Чумарної «Золото-блакитна Україна»
- О. Герасименко. «Таїна» (для наю, ансамблю бандуристів та камерного оркестру)
- Укр. нар. пісня в обр. А. Семеляка «І шумить, і гуде» (для ансамблю бандуристів та оркестру народних інструментів)
- Укр. нар. пісня в обр. М. Скорика «Шуміла ліщина»
- Закарп. нар. пісня в обр. О. Чмут «Ой на горі два дубочки»
- Укр. нар. пісня в обр. Ж. Колодуб «Як поїхав мій миленький»

4. Структура навчальної дисципліни

Програмні вимоги до репертуару	Кількість годин					
	Усь ого	У тому числі				
		Лекц ії	Практ	Лабор	Індив	Сам.р
І семестр Диригування в класі (з концертмейстером) дві частини симфонії, або увертюра та хорова сцена (хронометраж – до 15 хв) Інструментовка для оркестру /капели одного з творів програми підсумкового іспиту	65				34	31

2 семестр Диригування в класі (з концертмейстером) 2 твори різних за жанрами та стилями (один для симфонічного оркестру, другий – оригінальний для народного оркестру, або капели бандуристів) (хронометраж – до 20 хв) Інструментовка для оркестру /капели 2-3 творів з програми підсумкового іспиту	80				42	38
3 семестр Робота з оркестром /капелою 2-4 твори (власного інструментування) різні за характером, стилями та жанрами (хронометраж – до 20 хв)	65				34	31
Усього годин	210				110	100

**5. Теми лекційних занять
навчальним планом не передбачені**

**6. Теми лабораторних занять
навчальним планом не передбачені**

**7. Теми індивідуальних занять
навчальним планом не передбачені**

8. Самостійна робота

<i>Назви тем</i>	<i>Усього годин</i>
Робота над удосконаленням постави диригентського апарату та розвитком комплексу виражальних рухів	10
Прослуховування та аналіз різних інструментальних версій творів, що обрані для інструментування	12
Читання з листа оркестрової партитури та аналіз її фактурних елементів на предмет їх втілення в процесі диригування	18
Ознайомлення творчістю вітчизняних та світових диригентів, аналіз їх виконавського стилю	25
Музично-теоретичний та виконавський аналіз творів які вивчаються	13
Підготовка до оркестрової репетиції / капели бандуристів	15
Робота над партіями по групам	7
Усього годин	100

9. Індивідуальні завдання

1. Робота над комплексом засобів виразності в процесі формування драматургії твору, концепції його інтерпретації: будова музичної форми, аналіз її окремих розділів, елементів фактури, динамічний план, специфіка штрихів, агогічні нюанси, фразування.
2. Опрацювання навчальної та методичної літератури з диригування.
3. Придбання навичок роботи з музичним колективом під час проходження практики роботи з оркестром / капелою.
4. Коректура оркестрових / ансамблевих партій.
5. Вияснення важких для виконання епізодів та визначення шляхів їх подолання.
6. Складання плану репетиції. Розрахунок часу та вибір методичних засобів її проведення.

10. Методи та технології навчання

Вивчення вибіркової навчальної дисципліни «Диригування та інструментування» передбачає поєднання різних методів і технологій викладання. Серед них активні методи, наочні (ілюстрування, демонстрування), метод проблемного викладу теоретичного матеріалу, праця з навчально-методичними матеріалами та електронними ресурсами (конспектування, тезування, анотування, есе), а також аудіо- та відеоматеріалами; методи організації та проведення самостійної роботи (виконавська редакція ансамблевих партій, виконання індивідуальних творчих завдань); індивідуальна творча робота здобувачів.

11. Методи та критерії оцінювання

Методи оцінювання запланованих програмних результатів навчання: прослуховування виконання програми, співбесіда (поточний контроль), екзамен наприкінці 3 семестру (підсумковий контроль).

На основі Положення про систему оцінювання якості навчальних досягнень здобувачів освіти в Дніпровській академії музики та навчально-методичних рекомендацій 2021 року встановлено такі **критерії оцінювання** знань і компетентностей магістрантів з навчальної дисципліни «Оркестровий клас»:

Рівнева оцінка «відмінно»:

відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок
студент досконало володіє технікою, яка підпорядкована яскравому втіленню стилю, змісту та емоційно-образній сфері творів програми;

демонструє великий діапазон звукових барв, відчуття форми, метро-ритмічної структури, розуміння особливостей фразування, артикуляції, вільне володіння штриховою технікою. Студенту притамані артистизм і яскравість виконання, акторська образність (для співаків), вишуканий смак, розвинуте відчуття ансамблю (при виконанні програми з концертмейстером), вільне використання засобів музичної виразності. Виконання відрізняє висока точність нот та чисте інтонування, володіння співацьким диханням (для вокалістів).

Рівнева оцінка «дуже добре»:

вище середнього рівня з кількома помилками

студент демонструє високий рівень складності програми; зріле, переконливе виконавське мислення та розуміння стилю; високу стабільність виконання; органічний та сформований артистизм.

Рівнева оцінка «добре»:

в цілому правильне виконання з певною кількістю суттєвих помилок відповідна до стилю і змісту твору інтонаційна образність, емоційність; ритмічна організованість і дисципліна; відсутність текстових помилок; стрій та необхідні мінімальні якості виконання. Виступ має певні недоліки, наприклад: недостатня переконливість передачі змісту або художньо-образної сфери твору; техніка задовільна, але недостатньо підпорядкована художнім особливостям твору; мають місце певні недоліки інтонації, метро-ритму, тощо; виконання недосконале у відношенні форми та деталей твору.

Рівнева оцінка «задовільно»:

непогано, але зі значною кількістю недоліків

в цілому достатньо стабільна якість виконання, швидка реакція на помилки, яка допомагає контролювати виконання, точний ритм, темп відповідає композиторським вимогам, відчутне почуття форми та деталей твору. Присутнє неякісне звуковидобування та непродумане фразування, хитка інтонація.

Рівнева оцінка «достатньо»:

виконання задовольняє мінімальним критеріям

студент має формальне, непереконаливе виконавське мислення та розуміння стилю, недосконалу технічну майстерність. Стабільність виконання часткова, рівень складності програми середній. Технічна майстерність недосконала, невиразний артистизм.

Рівнева оцінка «незадовільно»:

з можливістю повторного складання

програма виконується недостатньо стабільно, з великою кількістю помилок, зупинками. Незадовільний стан слухового контролю, нечисте

інтонування, неточний ритм, нестабільний пульс. Технічна база не відповідає рівню складності творів. Студент не вміє відтворити художній зміст твору.

Рівнева оцінка «незадовільно»

з обов'язковим повторним курсом

неспроможність виконати програму. Слабо виражене знання музичного тексту. Мінімальні технічні навички.

12. Методичне забезпечення

12.1 Друковані та електронні матеріали.

12.2 Робоча програма з дисципліни.

1.2.3 Силабус дисципліни

13. Рекомендована література

Основна

1. Гамкало І. Д. Диригентське мистецтво. *Енциклопедія Сучасної України*: електронна версія [онлайн] / гол. редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк та ін.; НАН України, НТШ. К.: Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2007. URL: https://esu.com.ua/search_articles.php?id=24362 (дата перегляду: 06.10.2022).
2. Геринович О. Аспекти техніки диригування. Навчальний посібник. Івано-Франківськ: видавець Третяк І.Я., 2009. 120 с.
3. Доронюк В. Д. Курс техніки диригування. Івано-Франківськ: Івано-Франківська обласна друкарня, 2004. 292 с.
4. Доронюк В. Методика викладання диригування. Івано-Франківськ, 2005.
5. Зимовець Ю.М. Основи диригентської техніки. Херсон, 2004.
6. Історія диригування (оркестрове виконавство): методичні матеріали з курсу /уклад. Ю.І. Лошков. Харків: ХДАК, 2002. 34 с.
7. Кириленко Я. О. Теоретичні та практичні засади диригентської підготовки : навч. посіб. К. : Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2020. 108 с.
8. Кофман Р. Диригент і оркестр або 100 непотрібних порад молодим диригентам. К.: Абрис, 2009 132 с.
9. Лошков Ю. І. Генеза та становлення диригентського виконавства в Україні : монографія. Харків: Харк. держ. акад. культури, 2007. 221 с.
10. Лошков Ю. І. Оркестрове диригентське виконавство: теорія та практика : посібник. Вінниця : Нова Книга, 2014. 128 с.

11. Макаренко Г. Виховання оперно-симфонічного диригента: досвід останніх десятиліть. *Вісник Львівської академії мистецтв*. Вип. 13. Львів, 2002. С. 50–62.
12. Макаренко Г. Генеза київської школи оперно-симфонічного диригування. *Культурологія та мистецтвознавство. Київське музикознавство*. Вип. 11. К., 2003. С. 214–223.
13. Макаренко Г. Диригентське мистецтво як об'єкт теоретичного аналізу. *Вісник державної академії керівних кадрів культури і мистецтв*, № 3. К., 2003. С. 19–26.
14. Макаренко Г. Творчі аспекти формування художнього образу в діяльності оперного диригента. *Музичний твір як творчий процес*: Зб. статей. Науковий вісник. Вип. 21 / Сост. В. Москаленко. К., 2002. С. 204–213.
15. Макаренко Г. Г. Творчість диригента: естетико-мистецтвознавчі виміри : монографія . К.: Факт, 2005. 328 с.
16. Макаренко Г. Утвердження нового способу диригування: досвід “післявагнерівської п’ятірки”. *Культурологія та мистецтво*: Зб. статей. Київське музикознавство, вип. 9. К., 2003. С. 134–142.
17. Макаренко Г. Г. Формування та розвиток Київської оперно-симфонічної диригентської школи 20-х – 90-х років ХХ століття як цілісної системи виховання-навчання виконавців. *Науковий вісник Нац. муз. акад. України ім. П. І. Чайковського*: зб. статей. К., 2004. Вип. 40: Музичне виконавство, кн. 10. С. 214–222.
18. Мистецтво України: біографічний довідник / упоряд.: А. В. Кудрицький, М. Г. Лабінський; ред. А. В. Кудрицький. Київ: Укр. енцикл., 1997. 700 с.
19. Плужніков В. Диригування: Авторська програма для вищих навчальних закладів культури і мистецтв III-IV рівнів акредитації, напрям 6.020204 спец. Музичне мистецтво, спеціалізація “оперно-симфонічне диригування”, освітньо-кваліфікаційний рівень бакалавр / ХНУМ імені І. П. Котляревського. Харків, 2011.
20. Плужніков В. М. Дорошенко Костянтин Леонтійович / Харківський національний університет мистецтв імені І. П. Котляревського. 1917–2017. До 100-річчя від дня заснування : мала енциклопедія / Харків. нац. ун-т мистецтв ім. І. П. Котляревського ; ред.-упоряд. Л. В. Русакова. Харків : «Водний спектр Джі-Ем-Пі», 2017. С. 225–226.
21. Плужніков В. М. «К. Л. Дорошенко – диригент, педагог, просвітник: монографія» Харків : Колегіум, 2016.

22. Плужніков В. М. «Професія диригента та шляхи її формування в західноєвропейській театральній-концертній практиці ХІХ століття / Давидов М. Виконавське музикознавство. Енциклопедичний довідник. Луцьк, 2010. С. 255–256.
23. Плужніков В. М. Професія диригента та шляхи її формування в західноєвропейській театральній-концертній практиці ХІХ століття : автореф. дис... канд. мистецтвознавства: спец. 17.00.03 Муз. мистецтво / Плужніков В. М., Роговська Є. В., Рутецький В. В. Оркестр народних інструментів : навчально-методичний посібник. Житомир : ЖДУ ім. І Франка, 2014. 220 с. 35.
24. Сверлюк Я. В. Диригентсько-оркестрова освіта: теорія, методика, практика: монографія. Рівне: РДГУ, 2007. 235 с.
25. Турчак С. В. Диригент в оперному театрі. Рожок В. І. Сонячний маестро: монографія. К.: Автограф, 2006. С. 214-218.
26. Турчак С. Робота над балетом “Ольга” / Рожок В. Сонячний маестро: монографія. К.: Автограф, 2006. С. 219–226.
27. Українська музика [Ноти] : Оркестрові партитури. Ч.1 / упоряд. Корницький Є. Тернопіль : Підручники і посібники, 2003. 256 с.

Додаткова

1. Бенч-Шокало О. Г. Український хорівий спів: Актуалізація звичаєвої традиції : навч. посіб. Київ : Ред. журн. «Укр. Світ», 2002. 440 с.
2. Бурбан М. Українські хори і диригенти. Дрогобич: Посвіт, 2006. 640 с.
3. Воєводін В. В. Педагогічні умови становлення творчого потенціалу майбутніх музикантів-виконавців в оркестровому класі : автореф. дис. ... канд. пед. наук : спец. 13.00.02 Теорія та методика навчання музики і музичного виховання. К., 2007. 19 с.
4. Гайденко А.П. Інструментознавство та основи теорії інструментування: підручник. Харків : Майдан, 2010. 156 с.
5. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології : навчальний посібник. К. : Академвидав, 2015. Видання третє. 351 с. 3.
6. Комаровська О. А. Художньо обдарована особистість: сутність, реалії, розвиток : монографія. Івано-Франківськ : НАІР, 2014. 412 с. 1.
7. Кияновська Л. Українська музична культура. Навчальний посібник. Львів: Тріада Плюс, 2009. 356 с.
8. Кучерук В.Ф. Грає оркестр українських народних інструментів. Навчально-методичний посібник. Редакційно-видавничий відділ «Вежа ВНУ імені Лесі Українки Львів, 2005. 258 с.

9. Кучерук В.Ф., Кучерук Н.П., Олексюк О.М. Оркестровий клас: Навчальний посібник. Редакційно-видавничий відділ «Вежа ВНУ імені Лесі Українки Львів, 2010.184 с.
10. Леонтович М. Хорові твори / ред.-упоряд. В. В. Кузик. Київ : Музична Україна, 2005. 341 с.
11. Микола Леонтович. Хорові твори / ред.-упоряд. В. Кузик. Київ: Музична Україна, 2019. 464 с.
12. Плужніков В. М. Пірадов Володимир Йосипович / Харківський національний університет мистецтв імені І. П. Котляревського. 1917-2017. До 100-річчя від дня заснування : мала енциклопедія / Харків. нац. ун-т мистецтв ім. І. П. Котляревського ; ред.-упоряд. Л. В. Русакова. – Харків : «Водний спектр Джі-Ем-Пі», 2017. – С. 300-301.
13. Сідлецька Т. І. Практична культурологія. Історія народно-оркестрового виконавства України: навчальний посібник.. Вінниця: ВНТУ,2011. Ч.1. 122 с.
14. Сідлецька Т. І. Практична культурологія. Історія народно-оркестрового виконавства України: навчальний посібник.. Вінниця: ВНТУ, 2011. Ч.2. 72 с. / Харківський державний університет мистецтв ім. І. П. Котляревського. Харків, 2006. 16 с.
15. Хашчеватська С. С. Читання партитур. К. : ДМЦНЗКіМУ, 2003. С. 36–40.
16. Хашчеватська С.С. Інструментознавство. Вінниця Нова книга, 2008. 256 с.
17. Цицирев В. М. Оркестр народних інструментів як феномен української культури: навчальний посібник. Х.: ХДАК, 2006. 60 с.
18. Черкаський Л. Музичні інструменти українського народу. Київ : Балтіядрук, 2007. 264 с.
19. Читка хорових партитур: навчально-методичний посібник / В. Я. Савчук, Л. В. Шегда. Івано-Франківськ: Фоліант, 2021. 196 с.

Інформаційні ресурси

1. Петрик С. В. Диригентська техніка як важливий компонент мистецтва диригування. *Культура України*. 2012. Випуск 39. URL: ku-khsac.in.ua/kultura39/34.pdf
2. Біографії та ноти українських композиторів. URL: <http://ukrnotes.in.ua/index.php> (дата звернення 05.11.2023).
3. Вікімедія Україна. URL: <https://bit.ly/3GNRg9v> (дата звернення 05.11.2023).

4. Державна науково-педагогічна бібліотека України ім. В. О. Сухомлинського www.dnpb.gov.ua/ (дата звернення 03.11.2023).
5. Національна бібліотека України імені В. В. Вернадського URL: <http://www.nbuv.gov.ua/> (дата звернення 03.11.2023).
6. Український архів класичної музики. URL: <https://classical.suspilne.media/> (дата звернення 03.11.2023).